

22.1.2019 Eduskunnan Sivistysvaliokunnalle

Asia: VNS 6/2018 vp Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta

Lausunto / VNS 6/2018 vp Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL) kiittää kuulemispyynnöstä ja lausuu kuulemistilaisuuden taustaksi kunnioittavasti seuraavaa:

1) YLEISTÄ: Liikunnan elämänkulkumalli on liikunnan edistämisen toimenpiteille mielekäs viitekehys

- Opiskelijoiden Liikuntaliitto pitää erinomaisena liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden edistämisen vaikuttavuuden näkökulmasta sitä, että Liikuntapoliittinen selonteko ja sen toimenpiteet ovat rakennettu liikunnan elämänkulkumallin ja eri elämänvaiheiden keskeisten instituutioiden pohjalle (varhaiskasvatus, perusopetus, toisen asteen oppilaitokset (sis. lukiot ja ammatilliset oppilaitokset, korkeakoulut (sis. ammattikorkeakoulut ja yliopistot), puolustusvoimat, työelämä, terveydenhuollon palvelut ja vanhusten palvelut).
- Mielekkäiden ja houkuttelevien liikuntaolosuhteiden ja -palveluiden tarjoaminen siellä, missä ihmiset jo valmiiksi arjessaan ovat, on usein se kaikkein helpoin, vaikuttavin ja tehokkain tapa edistää myös liikunta-asioita.
- **Yksi erityisen tärkeä ja toimiva kehys maamme lasten, nuorten ja nuorten aikuisten systemaattiseen liikunnan edistämiseen on suomalainen koulutusjärjestelmä:** *Suomen koulutusjärjestelmän kaikille koulutusasteille tulee luoda fiksit, ajanmukaiset ja myönteisesti kannustavat ja koukuttavat liikunta- ja fyysisen aktiivisuuden olosuhteet (sisältäen sekä fyysiset liikuntaolosuhteet ja arkiaktiivisuuteen kannustavat olosuhteet että oppilaitosten toiminta- ja asennekulttuurin).*
- Opiskelijoiden Liikuntaliitto kiittää lisäksi, että liikuntapoliittisen selonteon ja sen sisältämien toimenpiteiden taustaksi on tehty kattava tietopohja- ja tutkimuskooste. Liikuntapoliittisetkin toimenpiteet ovat välttämätöntä perustaa yhä vahvemmin perusteelliseen tietopohjaan.
- OLL on kuitenkin hieman pettynyt, ettei laajassa tutkimuskatsauksessa juuri lainkaan huomioida sosiaalipsykologista käyttäytymisen muutosta koskevaa tutkimusmateriaalia, joiden perusteella on rakennettu aivan uudenlaisia ja aiempaa tehokkaampia liikunnan edistämisen lähestymistapoja (esim. yhteiskunnallinen markkinointi (*social marketing*)). Juuri tutkimustieto ihmisen liikuntakäyttäytymisen determinanteista on ratkaisevaa liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden "myymisen" onnistumiselle yhä laajemmalle väestöpohjalle.

2) OPISKELIJA- JA KORKEAKOULULIIKUNTA: Liikkuva koulu/opiskelu -ohjelman laajentaminen korkeakouluihin varmistettava ja aloitusta aikaistettava vuoteen 2020!

- Liikuntapoliittisen selonteon opiskelija- ja korkeakoululiikuntaa koskevissa toimenpiteissä todetaan seuraavasti (sivuilla 22-23):

5.4.5 Liikunta korkeakouluissa

Korkeakoulut ovat osa Liikkuva opiskelu -verkostoa ja niiden yksittäisiä hankkeita on useita vuosia tuettu liikunnallisen elämäntavan hankeavustuskokonaisuuden puitteissa. Korkeakouluissa on kuitenkin olemassa suurempi tarve liikunnallisten toimintakulttuurien luomiseen ja opiskelijoiden liikkumisen lisäämiseen. Korkeakouluissakouluissa tulisivin toteuttaa kattava kolmivuotinen hanke osana Liikkuva opiskelu - ohjelmaa esimerkiksi vuosina 2022-2024. Toteutuessaan tämän toimenpiteen arvioitu kustannus olisi 3-4 miljoonaa euroa vuodessa. Myös tässä hankkeessa edellytyksenä tuen saannille olisi 50 prosentin omarahoitus, jotta toiminta juurtuisi korkeakouluissa pysyväksi käytännöksi.

Opiskeluympäristöjä on kehitettävä liikunnallisuutta tukeviksi esimerkiksi luentosalien seisomatasojen kautta. Opiskelijakampuksilla tai niiden läheisyydessä tulee olla liikuntapaikkoja. Korkeakoululiikunnalla tuetaan opiskelijoiden yhteisöllisyyttä. Siksi korkeakoululiikunnan näkyvyyttä ja asemaa on nostettava.

Tausta:

Nykyisellään korkeakouluopiskelijoiden päivä on fyysisesti erittäin passiivinen sisältäen istumista keskimäärin yli 10 tuntia

Toimenpide-ehdotukset:

Liikkuva opiskelu –ohjelma 2022-2024

Kustannusvaikutukset:

3-4 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2022-2024

- **Opiskelijoiden Liikuntaliiton mielestä yo. toimenpide on erinomainen, mutta vaadimme, että toimenpiteen toteuttaminen aloitetaan vuoden 2022 sijasta vuonna 2020.**
- Ko. toimenpide on myös samansuuntainen *Korkeakoululiikunnan suositukset 2018* -julkaisussa (https://oll.fi/assets/uploads/2018/02/Korkeakoululiikunnan_suosituks_2018_nettiversio.pdf) laaja-alaisen asiantuntijatyöryhmän esittämän korkeakoululiikuntaa tukevan politiikkasuosituksen kanssa:

Liikkuva koulu (opiskelu) -ohjelma tulee laajentaa aidosti korkea-asteen oppilaitoksiin. Ohjelman tulee tarjota myös resurssitukea korkeakoulujen fyysisen aktiivisuuden kehittämiseen. (s. 5)

3) MUUT ASIAT: Arjen fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallistamisen edistämässä pitää aiempaa vahvemmin huomioida myös rakennusalan mahdollisuudet (esim. Rakennustieto Oy:n hyvän rakentamisen ja sisustamisen RT- ja SIT-ohjekortistot)

- Vaikka Liikuntapoliittinen selonteko sisältää monipuolisesti toimenpiteitä liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden edistämiseksi, siitä näyttää puuttuvan rakennusalan mahdollisuuksien hyödyntäminen.
- Mikäli rakennusala lisää omiin arkkitehtien ja sisustusarkkitehtien hyvän rakentamisen ja sisustamisen normeihin ja ohjeistuksiin arjen fyysisen aktiivisuuden edistämisen ja liiallisen päivittäisen istumisen vähentämisen periaatteita, vaikutukset suomalaisen fyysisen aktiivisuuden edistämiseen voisivat olla todella isoja ja erinomaisia.
- Opiskelijoiden Liikuntaliitto teki Rakennustieto Oy:lle vuonna 2016 ehdotuksen valmistella "istumisen vähentämisen RT-ohjekortti oppilaitosympäristöihin". Rakennustieto Oy kiinnostui asiasta, ja he ovat sisällyttäneet valmisteilla olevaan, uudistuneeseen oppimisympäristöjä koskevaan SIT- ja RT-ohjekorttiperheeseen uutena periaatteena päivittäisen istumisen vähentämisen ja arjen fyysisen aktiivisuuden lisäämisen. (OLL:n "istumisen vähentämisen RT-ohjekorttiehdotus" on kuvattu *Korkeakoululiikunnan suositukset 2018* -julkaisussa (https://oll.fi/assets/uploads/2018/02/Korkeakoululiikunnan_suosituks_2018_nettiversio.pdf) sivuilla 125-126)

OPISKELIJOIDEN LIIKUNTALIITTO RY - OLL

Joonas Suikula
Puheenjohtaja

Ida Bolander
Pääsihteeri

Lisätietoja:

Korkeakoululiikunnan erityisasiantuntija Jussi Ansala, jussi.ansala@oll.fi, +358447800214

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL) on vuonna 1924 perustettu valtakunnallinen opiskelija- ja korkeakoululiikunnan yhteistyö- ja edunvalvontaorganisaatio, joka edustaa Suomen kaikkia yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoita. OLL:n tarkoituksena on opiskelijoiden hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden, opiskelukyvyn ja terveyden edistäminen liikunnan avulla. OLL:n tavoitteena on korkeakoulujen liikuntaolosuhteiden ja -kulttuurin vahvistuminen.

Opiskelijoiden Liikuntaliitto ry (OLL)
Studeranden Idrottsförbund
Finnish Student Sports Federation

Lapinrinne 2, FI-00180 Helsinki
e-mail: oll@oll.fi
www.oll.fi